

Η ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ ΑΝΔΡΕΑ Γ.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΕΤΗΝ 29η ΣΥΝΟΔΟ ΤΗΣ Κ.Ε.

Θα ήθελα πρώτα να εκφράσω την χαρά μου που βρίσκομαι κοντά σας στο δεύτερο τμήμα αυτής της Συνόδου και είναι γνωστό γιατί ότι δεν μπόρεσα να συμμετάσχω στο πρώτο τμήμα.

Πιστεύω μιλώ για όλους μας, αν ξεκινήσω με τα εξής λόγια.

Με υψηλό αίσθημα ευθύνης απέναντι στη χώρα, απέναντι στην προοδευτική παράταξη, απέναντι στο Κίνημα, θέλω να ανοίξω σήμερα τις εργασίες μιας πραγματικά πολυσήμαντης Συνόδου της Κ.Ε.

Τα όσα ζούμε σήμερα είναι τόσο σημαντικά, ιστορικά θα έλεγα ώστε κανένας δεν έχει το δικαίωμα της σιωπής και της αδιαφορίας.

Δεν έχουμε καμιά άλλη επιλογή παρά το δρόμο του αγώνα και της μάχης.

Αυτή η μάχη για μένα προσωπικά, αλλά και για όλους μας αναμφισβήτητα σημαίνει τρία πράγματα, τρεις μεγάλους στόχους.

Να αποτρέψουμε την οπισθοδρόμηση και την περιπέτεια που άρχισε να μπαίνει ο τόπος μετά τις εκλογές του Ιουνίου. Αυτό είναι το εθνικό και δημοκρατικό μας χρέος.

Να κατοχυρώσουμε τη συνέχεια και την προοπτική του Κινήματός μας.

Σήμερα περισσότερο από ποτέ πρέπει να δείξει και να αποδείξει ότι δεν είναι ένα διάλλειμα στην πολιτική ζωή, αλλά συνδέεται άρρηκτα με το παρόν και το μέλλον αυτού του τόπου.

Αυτό είναι το ιστορικό μας χρέος.

Τρίτον, να διασφαλίσουμε μια νικηφόρο πορεία της δημοκρατικής, προοδευτικής παράταξης στο σύνολό της, με δυνατότητα συνεργασίας και προοπτικής προγραμματικών συγκλίσεων.

Είναι στόχοι ευρύτερης σημασίας, από τις επιδιώξεις ενός πολιτικού φορέα. Αγκαλιάζουν, μια ολόκληρη παράταξη. Αφορούν κάθε δημοκράτη, κάθε αριστερό αγωνιστή. Συνδέονται με τους ανοιχτούς ορίζοντες που πρέπει να κρατήσει η πατρίδα μας μπροστά στην νέα πορεία.

Θα ήθελα να κάνω μια απλή αναδρομή της ιστορίας μας.

Ξεκινήσαμε από διάφορες πηγές το '74, με το 13% περίπου και με 15 βουλευτές το ΠΑΣΟΚ, δώσαμε μια σκληρή αντιπολιτευτική μάχη,

στην καρδιά του λαού και το '77 γινήκαμε αξιωματική αντιπολίτευση.

Το '81 το ΠΑΣΟΚ, με τετράστιο δυναμισμό κατόρθωσε να ανατρέψει την δεξιά και να αναλάβει εκείνο τα ηνία της εξουσίας, με 48%.

Και ύστερα από ^{την} πρώτη τέτραετία μια δεύτερη τέτραετία, με 46%, αλλά με απόλυτη πλειοψηφία στη Βουλή και πλήρη αυτοδυναμία.

θα ήθελα να τονίσω πόσο σημαντικό ^{ήταν αυτό} για ένα νέο κόμμα με νέους ανθρώπους και ξέρετε πόσο νέοι είμασταν τότε, από κάθε πλευρά, μονάχα ένας από το σύνολο του κόμματος είχε διατελέσει υπουργός στο παρελθόν. Είμαστε πράγματι μια νέα γενιά ανθρώπων, όχι επαγγελματίες πολιτικοί που πέρανέ στα χέρια μας την ευθύνη για την διακυβέρνηση της χώρας. Πιστεύω ότι σ' αυτή την 8ετία το ΠΑΣΟΚ έκανε μια τεράστια προσφορά στη χώρα, την οποία δεν πρόκειται να παρουσιάσω εδώ σε σας, είναι γνωστή. Και δεν μιλάμε για την εθνική μας πορεία, την εθνική μας ανεξαρτησία-και αποκτήσαμε φωνή και πάψαμε να είμαστε οι άνθρωποι του ΝΑΙ. Η μεγάλη εθνική συμφιλίωση, ο εκδημοκρατισμός, η οικονομική μας πολιτική που επέτρεψε και αύξηση του εθνικού εισοδήματος και δικαιότερη κατανομή του.

Και ερχόμαστε στις εκλογές του '89, όπου το ΠΑΣΟΚ από το 46% περίπου πέφτει 6,5 μονάδες και κινείται στο 39συν δηλαδή στο 40 % του ελληνικού λαού.

Υπάρχει πράγματι ένα ερώτημα, αν αυτό είναι νίκη ή ήττα.

Έχει και τις δύο όψεις. Η όψη της ήττας, είναι σαφής με την έννοια ότι χάσαμε ένα σημαντικό ποσοστό στην ψήφο του '89, ότι χάσαμε στη Βουλή την πρωτιά μας, άλλο κόμμα η Ν.Δ. είναι πρώτο. Αλλά είναι πάρα πολύ σημαντικό ότι ύστερα από ένα χρόνο αδυσώπητης μαζικής μάχης έναντίον μου, ένα απίθανο μπαράζ δημοσιογραφικό, ενάντια στο ΠΑΣΟΚ με τις σκανδαλογιρίες, με όλες τις πτυχές των προβλημάτων που ζήσαμε αυτή την περίοδο, το ΠΑΣΟΚ κράτησε το 40% του ελληνικού λαού. Για μένα αυτό ερμηνεύεται, ότι αυτή είναι η βάση, το ξεκίνημα από το οποίο πρέπει να δούμε προς το μέλλον μια νέα ανοδική πορεία, του Κινήματός μας.

Δεν υπάρχει αμφιβολία, ότι πρέπει εμείς τώρα να κάνουμε σημαντικά σφάλματα και στρατηγικής και τακτικής για να πέρσουμε από το 39,2%. Σε μας είναι η ευθύνη αυτό να μεγενθυνθεί. Ύστερα από τόσο αγώνα της Δεξιάς, ύστερα από δύο τετραετίες, που περιέχουν φθορά, ύστερα από έναν αδυσώπητο αγώνα εναντίον μας σε διεθνές και εγχώριο επίπεδο κρατήσαμε αυτό που για μένα είναι η ραχοκοκαλιά του Κινήματός μας. Είναι η βάση εκκίνησης προς το μέλλον, το νεό μέλλον. του ΠΑΣΟΚ. Και πρέπει να είμαστε βέβαιοι ότι οι αντίπαλοί μας δεν ανέμεναν αυτό το αποτέλεσμα. Άλλο τι αναμέναμε εμείς. Υπήρχαν διαφορές σ' αυτό. Άλλοι ήταν πολύ αισιόδοξοι, γιατί οι συγκεντρώσεις οι λαϊκές μας ήταν πράγματι απίθανες και τεράστιες, άλλοι πιο πραγματιστές βλέπανε ότι αυτό σήμαινε κυρίως συσπείρωση των δικών μας και όχι προσθήκη στις δυνάμεις μας.

Αλλά δεν έχουν σημασία οι ερμηνείες εκείνες πιά. Η ερμηνεία η σημερινή πιστεύω είναι σωστή, είναι ότι το ξεκίνημα το καινούργιο είναι αυτό το 40%. Είναι απαραίτητο να υπάρξει αυτοκριτική και δεν αμφιβάλω καθόλου ότι αυτές τις δύο μέρες θα υπάρξει, αλλά θέλω να επισημάνω δύο - τρία πράγματα.

Το πρώτο είναι, ότι μπορεί να κινδυνεύσουμε από την ενδοστρέφεια μας. Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι θέλουμε ένα νέο ΠΑΣΟΚ, μια αναγέννηση. Και δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι έχουν γίνει και λάθη στην πορεία τα οποία μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί.

Αλλά δεν πρέπει να απορροφηθούμε μόνο από το εσωτερικό μας πρόβλημα γιατί ο λαός αναμένει από μας μια δυναμική ηγεσία για την αντιμετώπιση μιας πραγματικά άκρως επικίνδυνης εξέλιξης για τη χώρα μας και το λαό μας. Αυτή η εξέλιξη που είναι η συγκυβέρνηση και η ακυβερνησία, εγκυμονεί τεράστιους κινδύνους εθνικούς, οικονομικούς δημοκρατικούς. Ο λαός περιμένει να κάνουμε την αναγέννησή μας, μα ούτε για μιά στιγμή να αφήσουμε το ρόλο του καθοδηγητή του αγώνα του προοδευτικού τμήματος του λαού, του μεγάλου τμήματος που διεκδικεί ξανά τη δυνατότητα να κυβερνήσει ή να συγκυβερνήσει αλλά με ^{τις} προοδευτικές αριστερές δυνάμεις.

Το άλλο που ήθελα να πω είναι ότι δεν λειτούργησαν όπως θα έπρεπε - αυτή είναι η δική μου αυτοκριτική, για όλους μας όμως όχι μόνο για μένα - δεν λειτούργησαν τα συλλογικά όργανα.

Κάποιος είπε:ποιός είναι ο πολιτικός λόγος του ΠΑΣΟΚ.;

Ο πολιτικός λόγος του ΠΑΣΟΚ, είναι εκείνος που βγαίνει από τον Πρόεδρο και το Ε.Γ., από την Κ.Ε., αυτά είναι τα σημερινά μας όργανα. Αλλά δεν είναι είκοσι, τριάντα πολιτικοί λόγοι κατά βούληση, του καθενός. Δεν είναι.

Μία και ενιαία πρέπει να είναι, η πολιτική του ΠΑΣΟΚ, ο πολιτικός του λόγος και όχι να έχεις επιλογή κάθε μέρα ανάμεσα σε διαφορετικές τοποθετήσεις.

Δίνουμε εξετάσεις στο λαό αν μπορούμε να ηγηθούμε όχι του 40%, αλλά ενός ευρύτερου ακόμη σχήματος που θα μας επιτρέψει να κυβερνήσουμε τη χώρα δημοκρατικά, εθνικά και προοδευτικά. Αυτή την ευθύνη έχει αναθέσει σε μας ο ελληνικός λαός. Βεβαίως, ο σταυρός αποτέλεσε ένα διαλυτικό στοιχείο και η σωστή πολιτική τοποθέτησή μας σ' αυτό νομίζω - δεν υπάρχουν πολλές αμφιβολίες - είναι ότι θα έπρεπε να έχουμε προκριματικές εκλογές, κομματικές προκριματικές εκλογές που θα καθόριζαν ^{τους υποψηφίους} και ακολούθως λίστα. Όχι λίστα που γίνεται στο

- 4 -

γόνατο, αλλά λίστα που εκφράζει τις επιθυμίες και τις απόψεις της λαϊκής μας βάσης.

Λοιπόν, ας ξεκινήσουμε από τούτο, εμείς με την έννοια όμως που είπα πριν, χάσαμε τις εκλογές του Ιούνη. Όμως οι αντίπαλοί μας δεν νίκησαν. Νίκησε πρόσκαιρα η συναλλαγή ερήμην του λαού, ανάμεσα σε ετερόκλητες ιδεολογικά, πολιτικά και κοινωνικά δυνάμεις. Ο λαός ψήφισε πρόοδο και δημοκρατία με σαφή και επαρκή πλειοψηφία.

Από την συναλλαγή προέκυψε δεξιά, δικομματική κυβέρνηση χωρίς πρόγραμμα, χωρίς δέσμευση, χωρίς πρόθεση. Με μοναδικό στόχο - είναι σαφέστατο πιά - το ΠΑΣΟΚ και την ιστορική του προοπτική.

Είναι το μόνο που ενώνει τους ετερόκλητους συνεταίρους. Για να σταματήσει η παρουσία ενός σύγχρονου σοσιαλιστικού και ριζοσπαστικού πολιτικού κινήματος σαν ενιαίου πολιτικού και κοινωνικού ρεύματος εξουσίας. Για να αποκατασταθεί η παραδοσιακή τάξη πραγμάτων στην πολιτική ζωή, για να σβήσει ιστορικά η προοπτική ενός άλλου προσανατολισμού της χώρας, μιας άλλης εθνικής στρατηγικής στην περιοχή που εξυπηρετεί γνήσια τα εθνικά συμφέροντα και δεν αποδέχεται το καθεστώς της εξάρτησης.

Αυτές τις μέρες ζούμε με τρόπο αποκαλυπτικό, το νόημα που έχει για την συγκυβέρνηση το παλαιό αίτημα της κάθαρσης και της διαφάνειας. Είναι η δίωξη του ΠΑΣΟΚ και η εξόντωση των στελεχών του, όσο δυνατόν περισσότερων. Μέσα από καθεστώς πολιτικών δικών σε κλίμα εκδίκησης και ρεβανσισμού, με ουσιαστική συγκάλυψη των πραγματικών ενόχων, σύρει η συγκυβέρνηση τον τόπο σε πολωτική πολιτική αναμέτρηση και στον εθνικό διχασμό.

Ο λαός παρακολουθεί εμβρόντητος, την παραπομπή και τη δίωξη του Πρωθυπουργού για 8 ολόκληρα χρόνια, αλλά και κορυφαίων στελεχών του ΠΑΣΟΚ. Και πέρα από τα γνωστά ανακριτικά πορίσματα, είναι γνωστά σε όλους, χωρίς κανένα στοιχείο και ενδείξεις παρά μόνο με υπόνοιες στόχος της συγκυβέρνησης δεν είναι η κάθαρση αλλά η σπύλωση των πολιτικών της αντιπάλων και η διάσπαση και διάλυση του μεγάλου σοσιαλιστικού κινήματος της χώρας και πρέπει να ξέρετε, ποσοστιαία του μεγαλύτερου στην Ευρώπη.

Ταυτόχρονα οι σημερινοί συγκυβερνώντες έδειξαν πως εννοούν την αποκατάσταση της δημοκρατίας, η οποία φαίνεται κατ'αυτούς δεν υπήρχε στις μέρες μας.

Με τη φίμωση του 40% του ελληνικού λαού.

.. // ...

Αγαπητοί σύντροφοι και συντρόφισσες.

Με επισκέφτηκε ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ.Βασιλείου στο Λαγονήσι.

Δώσαμε και οι δύο τηλεοπτική συνέντευξη και προς την ελληνική και προς την ξένη τηλεόραση. Ακολούθως συζητήσαμε μέχρι την 1.00 το πρωί. Τι από αυτά έμαθε ο ελληνικός λαός; Έχει καταργηθεί η θέση του αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Φιμώνεται κυριολεκτικά ένα μεγάλο κομμάτι του λαού από τη σημερινή "μη φασίστική" τηλεόραση και ραδιοφωνία.

Τα συμβαίνοντα στον 9.84 αποτελούν νομίζω δείγμα^{της} δημοκρατικότητας των συγκυβερνώντων. Έδειξαν πως εννοούν την αποκατάσταση της δημοκρατίας με την επιστροφή των κουντικών ακροδεξιών στοιχείων σε θέσεις κλειδιά στην κρατική μηχανή με τον εκφοβισμό των δημοσίων υπαλλήλων, με ένα ανελέητο κυνηγητό που φτάνει σε πολύ χαμηλούς βαθμούς στην ιεραρχία. Με την κοινωνική τρομοκρατία - το δείγμα "δημοκρατίας" το βλέπουμε ήδη παντού - .

Η μόνη σταθερή τους πολιτική είναι η συστηματική παλλινόρρωση του κράτους της Δεξιάς που θα ακυρώσει τις λαϊκές κατακτήσεις, τις κοινωνικές κατακτήσεις, θα σταματήσει την πορεία για την πρόοδο και την αλλαγή, θα επαναφέρει την χώρα στο δρόμο της υποταγής και της εξάρτησης.

Και ενώ στο κράτος η συγκυβέρνηση είναι δεξιά και ρεβανσιστική, εκεί που πρέπει να ασκεί πολιτική είναι κυβέρνηση ακυβερνησίας. Αναγκασμένη από τα πράγματα να αντιμετωπίσει επείγοντα και σημαντικά ζητήματα στην εξωτερική πολιτική, στην εθνική οικονομία, στην λειτουργία των θεσμών και του κράτους παραπαίει και πειραματίζεται με τρόπο κυριολεκτικά επικίνδυνο για τα εθνικά συμφέροντα. Θεάται τις δυσμενείς εξελίξεις στο Κυπριακό και το νέο εποικισμό που επιχειρείται.

Θεάται τις ανοιχτές τουρκικές προκλήσεις στο Αιγαίο και ακόμη στη Δυτική Θράκη, ενώ ταυτόχρονα αποδυναμώνει ανεπίτρεπτα και δραματικά την εθνική άμυνα με την ιταμή κομματική παρέμβαση και εκκαθάριση της ηγεσίας των ενόπλων δυνάμεων.

Έτσι ο άξονας, Κύπρος - Αιγαίο - Άμυνα που για τόσα χρόνια υπήρξε ο ακρογωνιαίος λίθος της εθνικής στρατηγικής, άρχισε κιόλας να δέχεται ισχυρά πλήγματα.

Ανίκανη να αντιμετωπίσει τα οξυμένα λαϊκά προβλήματα και τις απαιτήσεις των κοινωνικών και παραγωγικών τάξεων, η κυβέρνηση ταλαντεύεται και αδρανεί μπροστά στην ανατροπή της οικονομικής σταθερότητας και ανάπτυξης που είχε εγγυηθεί το ΠΑΣΟΚ για τόσα χρόνια. Ενσπείρει την αμφιβολία. Πειραματίζεται πάνω στις λαϊκές κατακτήσεις. Υποσκάπτει το εθνικό και οικονομικό μέλλον της χώρας μας.

Με το περιβόητο "πάγωμα" μπλοκάρει τη λειτουργία των θεσμών λαϊκής συμμετοχής, επιβραδύνει την υλοποίηση τόσων προγραμμάτων.

Αναστέλει για μετά τις εκλογές μεγάλους τομείς της δημόσιας και ιδιωτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας, που έχουν σχέση με την κυβερνητική πολιτική.

Αυτά τα μηνύματα κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου.

Η χώρα μπαίνει σε περιπέτεια. Η παλλινόρθωση του κράτους της Δεξιάς υποκρύβει ευρύτερες επιπτώσεις.

Η εθνική στρατηγική που έδωσε στον τόπο την δυνατότητα να έχει την δική του φωνή και να υπηρετεί αποτελεσματικά τα εθνικά μας συμφέροντα κινδυνεύει να θεωρηθεί ένα φωτεινό διάλλειμα.

Η εθνική μας οικονομία που απέκτησε επιτέλους και σταθερότητα και δυναμική ανάπτυξης επιδενώνεται ραγδαία. Η προετοιμασία της χώρας για την μάχη της Ευρώπης του '92 σταμάτησε στην κρισιμότερη περίοδο. Το κράτος - πρόνοιας και η κοινωνική πολιτική μπαίνουν ήδη στο στόχαστρο των μεγάλων κερδοσκοπικών συμφερόντων.

Η ελευθερία, η δημοκρατία, η εθνική συμφιλίωση, δίνουν τη θέση τους στα νέα διχαστικά μηνύματα.

Η ηγεσία του Συνασπισμού, είναι υπόλογη απέναντι στον λαό και την ιστορία. Αλλά και απέναντι στην παράδοση των αγώνων των στόχων και της προοπτικής του κομμουνιστικού κινήματος στην πατρίδα μας.

Η πολιτική της επιλογή να αρνηθεί μια προοδευτική δημοκρατική κυβέρνηση με την παραδοσιακή αριστερά σε ουσιαστικό ρόλο και λόγο στην άσκηση της εξουσίας και να υποταχθεί στα ρεβανσιστικά σχέδια της δεξιάς, είναι πράξη πρωτοφανής.

Πράξη που με κανένα τρόπο δεν μπορεί να δικαιολογηθεί με την "εκδί-
κηση" και την "τιμωρία" του ΠΑΣΟΚ ή την επίκληση των αιτιών και των ευθυνών που έφεραν σε διάσταση τις προοδευτικές δυνάμεις.

Πράξη που σαν αντάλλαγμα έχει την αυτοδύναμη επιστροφή της Δεξιάς στην εξουσία.

Ας μας εξηγήσουν οι κύριοι του Συνασπισμού, η ηγεσία, γιατί πρέπει να πληρώσουν ο τόπος και οι εργαζόμενοι το τίμημα της παλλινόρθωσης του κράτους της Δεξιάς.

Πράξη, τέλος, που καταδικάζει το κομμουνιστικό κίνημα σε ρόλο θλιβερού απολογητή της Δεξιάς στρατηγικής και που παραδίδει τις πολύχρονες κατακτήσεις των εργαζομένων βορρά στις επιδιώξεις του νεοφιλελευθέρισμού.

Το νέο ιστορικό λάθος της ηγεσίας του Συνασπισμού, απαιτεί σκληρή και ουσιαστική πολιτική αντιπαράθεση.

Δεν αφορά, όμως, αυτή η αντιπαράθεση τις ζωντανές αριστερές και προοδευτικές δυνάμεις που απαρτίζουν το Συνασπισμό.

Σ' αυτές τις δυνάμεις απλώνουμε το χέρι με πνεύμα ενότητας και αγωνιστικής αλληλεγγύης στον κοινό στόχο, στην κοινή επιδίωξη:

Να μην ακυρωθούν οι δημοκρατικές κατακτήσεις του λαού και η προοδευτική πορεία του τόπου.

Μ' αυτές τις δυνάμεις είμαστε αποφασισμένοι να συμπορευθούμε στην αναζήτηση της προοδευτικής και δημοκρατικής διεξόδου.

Μ' αυτές τις δυνάμεις πρέπει και μπορεί αύριο να συγκυβερνήσουμε.

Πιστεύουμε και παλεύουμε για μια δημοκρατική και προοδευτική διεξοδο από τη σημερινή νόθα πραγματικότητα της συναλλαγής και της παραχάραξης της λαϊκής ετυμηγορίας.

Πιστεύουμε ότι παλεύουμε για νέα προοδευτική και δημοκρατική κυβέρνηση, μέσα από νέες εκλογές που θα διευρύνουν ακόμα περισσότερο την προοδευτική πλειοψηφία στον λαό.

Στις εκλογές θα δώσουν την μάχη και θα νικήσουν το ΠΑΣΟΚ και οι συνεπείς δυνάμεις της προόδου και της αλλαγής, που θα συμπορευτούν ή θα συμπαραταχθούν ή θα συνεργαστούν στον κοινό στόχο.

Για μας σήμερα, η σημαντικότερη προσφορά στην δημοκρατία είναι να αντισταθούμε στον κατήφορο που οδηγείται ο τόπος. Να αποτρέψουμε την παλλινόρθωση του κράτους της Δεξιάς.

Είναι η ώρα του αγώνα.

Και ο λαός μας το δείχνει παντού, όπου στελέχη μας παρουσιάζονται.

Συγκεντρώσεις με πλήθος και πάθος μεγαλύτερες, από εκείνες που είχαμε προεκλογικά.

Είναι η ώρα του αγώνα. Στις δημοκρατικές προοδευτικές δυνάμεις δίνουμε το χέρι μιας ισότιμης και ουσιαστικής συνεργασίας χωρίς αποκλεισμούς ή διακρίσεις. Το δικαίωμα της ανοιχτής συμμετοχής ή της συνεργασίας στην διαμόρφωση του προγράμματος της νέας μετεκλογικής κυβέρνησης.

Στο λαό δίνουμε τη μάχη, με την αποκάλυψη της πολιτικής της Δεξιάς και της ηγεσίας του Συνασπισμού. Θα δώσουμε τη μάχη ώστε με τη συσπείρωση, την επαγρύπνησή του και την κινητοποίησή του, να ανατρέψει δημοκρατικά την παραχάραξη της εντολής του.

Σε κάθε εργασιακό, κοινωνικό και μαζικό χώρο, σε κάθε δημοκρατικό θεσμό, μαζί με όλους τους εργαζόμενους θα δώσουμε τη μάχη για τις νέες κοινωνικές και πολιτικές συμμαχίες μας.

Για την ανάπτυξη ενός μαζικού δημοκρατικού κινήματος που θα ορθώσει το ανάστημά του για να περιφρουρήσει τις λαϊκές κατακτήσεις. Μακριά από μας, τη λογική της αποχής ή της εγκατάλειψης.

Είναι η ώρα του αγώνα.

Αυτή η νέα πατριωτική, πανδημοκρατική και κοινωνική συσπείρωση συνδέεται άρρηκτα με την αδήριτη αναγκαιότητα για νέα πορεία του ΠΑΣΟΚ.

Η ψήφος του λαού απέναντι στο Κίνημά μας, φανερώνει ταυτόχρονα μια αποδοχή, μια αμφισβήτηση και μια ώριμη απαίτηση.

Την αποδοχή σε τόσο σημαντικό ποσοστό και παρά τις αντίξοες και δραματικές συνθήκες της πολιτικής αναμέτρησης, των μεγάλων επιλογών, του προγράμματος και του έργου της αλλαγής.

Την αμφισβήτηση του μοντέλου της καθημερινής άσκησης της εξουσίας. Της πρακτικής των προσώπων που δεν συνάδει με την φυσιογνωμία και το πρόσωπο ενός σύγχρονου σοσιαλιστικού Κινήματος.

Και τρίτο, την ώριμη απαίτηση να αντιστραφεί το προεκλογικό μας σύνθημα " μαζί στη νίκη και στη νέα πορεία".

Πρώτα να δείξουμε ότι μπορούμε τη νέα πορεία, πρώτα να δείξουμε ότι μπορούμε την αλλαγή στην αλλαγή, πρώτα να δείξουμε ότι μπορούμε την ανανέωση και το νεό αναγεννημένο ΠΑΣΟΚ.

Και έπειτα η νίκη.

Η Κ.Ε. , ανέθεσε σε μια επιτροπή να κάνει εκτίμηση των αποτελεσμάτων των εκλογών του Ιουνίου '89. Αυτό θα το δείτε. Θα μοιραστεί.

Γιατί άραγε αναφέρομαι σ' αυτό;

Γιατί περιέχει ορισμένα κομμάτια, σκληρά κομμάτια τα οποία όμως υιοθετώ σε μεγάλο βαθμό. Όπου έχω κάποια αμφισβήτηση θα το πω.

Και έχω κάνει μια πολύ μικρή επιλογή συμπερασμάτων. Την πλήρη παρουσίαση θα την έχετε εσείς οι ίδιοι στα χέρια σας. Αλλά θέλω να ταυτιστώ με ορισμένες παρατηρήσεις που έχουν γίνει σ' αυτό το κείμενο, το οποίο το θεωρώ πράγματι σοβαρό. Και πρέπει να προσθέσω, δεν γνωρίζω καν ποιόι είναι οι συγγραφείς.

“Η πρώτη τετραετία υστέρησε των προσδοκιών που είχαν καλλιεργηθεί πριν το '81, ενώ η δεύτερη (και κύρια η περίοδος μετά το 1987) υστέρησε από την πρώτη τετραετία. Εξάλλου η δεύτερη τετραετία χαρακτηρίστηκε από την επίθετικότερη και καλύτερα οργανωμένη αντιπολίτευση προς το ΠΑΣΟΚ. Οπωσδήποτε πρέπει να σημειωθεί ότι πέρα από αυτό βρεθήκαμε αντιμέτωποι με την πρωτοφανή τακτική της λασπολογίας αλλά και της σκανδαλογίας.

Η λασπολογίας είχε σαν κύριο στόχο τον Πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ.

Η επιλογή που είχε σαν βασική αναφορά την ιδιωτική του ζωή αποσκοπούσε στην μείωση του κύρους του και της επιρροής του στο λαό.

Στη στρατηγική της Δεξιάς που είχε στόχο τη φθορά της ιδεολογίας, της φυσιογνωμίας των πολιτικών και των προσώπων του ΠΑΣΟΚ, κύριος άξονας υπήρξε η σκανδαλογία. Ορισμένες επισημάνσεις έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον:

για την αληθοφάνεια της σκανδαλογίας βοήθησαν - και αυτό αποτελεί κριτική δική μας - η κατάχρηση της εξουσίας - εγώ λέω όπου συνέβει, δεν συνέβει παντού, όπου συνέβει - το ύφος, το ήθος η αλλαζονεία - όπου συνέβει και συνέβει σε κομμάτια οπωσδήποτε της κυβέρνησής μας, της κρατικής μας μηχανής - η σύγκυση μεταξύ νομίμου και δικαίου, η απειρία των στελεχών μας, η έλλειψη σεβασμού διαδικασιών καθώς και η τάση μετατροπής του κράτους σε μηχανισμό εξυπηρέτησης προσωπικών στρατηγικών. //

Είναι σκληρές οι παρατηρήσεις. Δεν αφορούν όλους ασφαλώς αλλά αφήνουν μία γεύση και πιστεύω ανταποκρίνονται και σε ορισμένες κριτικές τις οποίες μας έχει απευθύνει η λαϊκή μας βάση. Προχωρώ, μέσα στο κλίμα της σκανδαλογίας, η αποκάλυψη της ύπαρξης σκανδάλων με πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές προεκτάσεις μεγάλωναν τον προβληματισμό του εκλογικού σώματος ενώ παράλληλα η αδυναμία μας να προχωρήσουμε γρήγορα και χωρίς τριβές σε μία πολιτική αυτοκάθαρσης δημιούργησαν ρήγμα στις σχέσεις μας με ευαισθητοποιημένα και χωρίς δυνατότητα πληροφόρησης τμήματα του εκλογικού σώματος.

“Σε ότι αφορά τα μαζικά μέσα ενημέρωσης και τον Τύπο. Η εκλογική αναμέτρηση του Ιούνη δόθηκε κάτω από συνθήκες ουσιαστικής απομόνωσης του ΠΑΣΟΚ, από το σύνολο σχεδόν του κατά παράδοση δημοκρατικού τύπου. Εδώ πρέπει να σημειώσουμε γεγονότα ή πολιτικές που διαμόρφωσαν αρνητική εικόνα στο εκλογικό σώμα για το ΠΑΣΟΚ:

- οι παραπολιτικές λειτουργίες στελεχών ως προς τον Τύπο· με στόχο προσωπικές προσεγγίσεις.

- η έλλειψη ανάλυσης για την φυσιολογμία, τον χαρακτήρα και την στρατηγική του Τύπου στην Ελλάδα καθώς και για τα σχέδια των εκδοτών.

- οι ανεπίκαιρες πολιτικές ρήξεις ή και οι εναγκαλισμοί με τον Τύπο, που οφείλονταν στην έλλειψη πολιτικής και συνολικού σχεδίου.

- η έλλειψη ουσιαστικής πολιτικής για τον επαρχιακό και περιοδικό Τύπο.

- ανύπαρκτη σχέση με τα διεθνή μέσα επικοινωνίας και τα πρόσωπα που διαμορφώνουν την πολιτική τους.

Εδώ θα μου επιτρέψετε μια παρέμβαση. Στόχος η ανατροπή του ΠΑΣΟΚ και η διάλυσή του. Δεν ήταν μόνο στόχος των συντηρητικών και αντιδραστικών δυνάμεων στη χώρα μας και και του Συνασπισμού κάποια στιγμή. Ήταν σε παγκόσμια κλίμακα ολόκληρο το κατεστημένο του διεθνούς Τύπου. Την μάχη την έδινε εκ του συστάδην στο επίπεδο του ελεύθερου Τύπου ο ξένος Τύπος.

Και το γεγονός ότι ο Κοσκωτάς από το κελί του στο Σάλεμ μετεβλήθει σε διεθνή προσωπικότητα είναι και αυτό χαρακτηριστικό ότι η μάχη που έδινε το ΠΑΣΟΚ δεν ήταν μονάχα μάχη ενάντια σε ντόπιους πολιτικούς αντιπάλους, αλλά ενάντια σε ένα παγκόσμιο δίκτυο αντίδρασης που έπρεπε και στην Ελλάδα - και όχι μόνο στην Ελλάδα - να ρίξει και να διασπάσει το σοσιαλιστικό, εθνικό κίνημα.

Τι σημαίνει αυτό λοιπόν;

Το κείμενο προχωράει στην τηλεόραση.

" Παρά τις προσπάθειες ορισμένων στελεχών για μια τηλεόραση αξιόπιστη και σύγχρονη το τελικό προϊόν χαρακτηρίστηκε από :

- έλλειψη αξιοπιστίας στο επίπεδο της πληροφόρησης.
- αφοπλισμό της τηλεόρασης ως μέσω προβολής πολιτικής και έργου.
- χρήση που τελικά μείωνε το κύρος του ΠΑΣΟΚ, αλλά κυρίως έλλειψη σχεδίου για την ανάπτυξη της τηλεόρασης ως μέσου παιδείας, πολιτισμού και ψυχαγωγίας.

Στην ραδιοφωνία. Ενώ το κρατικό ραδιόφωνο ακολούθησε (με κάποιες όμως σημαντικές εξαιρέσεις) σε γενικές γραμμές την ίδια πολιτική με την τηλεόραση, η μη κρατική ραδιοφωνία διαμόρφωσε μεγάλο ακροατήριο με το ΠΑΣΟΚ ανέτοιμο να μπορέσει να ανταποκριθεί ".

Και εδώ πρέπει να πω και κάτι άλλο. Όχι μόνο δεν ανταποκριθήκαμε αλλά και δεν επιβάλαμε καν τους όρους δεοντολογίας οι οποίοι ήταν νόμοι του κράτους. Αυτό δεν είναι δημοκρατικό, είναι αναρχία. Την επιτρέψαμε δυστυχώς εμείς οι ίδιοι και δεν την αντιπαλέψαμε με δική μας ραδιοφωνική φωνή.

" Η υποβάθμιση και αποδιοργάνωση που υπέστη το ΠΑΣΟΚ τα τελευταία χρόνια διαμόρφωσαν όρους μειωμένης και αναποτελεσματικής παρέμβασης της οργάνωσής μας στην εκλογική αναμέτρηση του Ιούνη:

Η έλειψη ενιαίου καθοδηγητικού οργάνου, η ανυπαρξία πολιτικών όρων στην προ των εκλογών περίοδο και η επαναφορά του σταυρού προτίμησης είχαν σαν αποτέλεσμα το να δοθεί η εκλογική μάχη χωρίς συντεταγμένο τρόπο από τις οργανώσεις και τα όργανα του ΠΑΣΟΚ."

Δόθηκε σε ατομική βάση και άτομα υποψήφιοι στηρίχτηκαν σε συγκεκριμένα μέλη των ΟΕΣ για οργάνωση. Δεν υπήρξε πραγματικά αναμέτρηση της οργάνωσης του ΠΑΣΟΚ σαν ενιαίου μηχανισμού στις εκλογές που πέρασαν.

" Παρατηρήθηκε πράγματι το φαινόμενο μια χαλαρή πράγματι οργάνωση μετά την επαναφορά του σταυρού προτίμησης να δίνει αντί τη μάχη του ψηφοδελτίου, τη μάχη του σταυρού."

Και τελειώνω θα πω ακόμη άλλη μία παράγραφο.

Είναι σκληρό κείμενο.

"Η ιδιοποίηση του κράτους και των μηχανισμών του απο πρόσωπα, αναίρεσαν την αξία σημαντικών κοινωνικών παρεμβάσεων κατά τη διάρκεια της δετίας μας και δημιουργήθηκε έτσι η βάση για να κατηγορηθούμε για κράτος στην υπηρεσία της ιδιοτέλειας και της προσωπικής ρύθμισης. Ανεξάρτητα με την ανυποχώρητη ιδεολογική αντίθεσή μας με τις πρακτικές που δημιουργούν εξαρτήσεις και υποτέλειες στις ανθρώπινες σχέσεις, το ρουσφέτι δεδομένου ότι είναι αδύνατον να γίνει οργανωμένα τουλάχιστον από το ΠΑΣΟΚ - είναι επιζήμιο ακόμα και στην χυδαία ψηφοθηρική εκδοχή του."

Προχωρώ στο τελευταίο τμήμα της εισήγησής μας το οποίο ονομάζουμε ΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ ΚΑΙ επειδή θα υπάρξει ευκαιρία το Ε.Γ. - μέλη του - να παρουσιάσουν λεπτομέρειες και το θέμα θα συζητηθεί, πιστεύω σε βάθος, εγώ θα κάνω μια γενική παρουσίαση της πρότασης. Ξεκινά σήμερα η προσπάθεια ανασύνταξης των ευρύτερων δυνάμεων του προοδευτικού, δημοκρατικού, σοσιαλιστικού χώρου που θα ολοκληρωθεί με ένα ανοιχτό - δημοκρατικό - καταστατικό Συνέδριο, πιστεύουμε το Φεβρουάριο του 1990.

Στην πορεία προς το Συνέδριο όλα τα όργανα είτε προσωρινά, είτε οριστικά εκλέγονται.

Τα υπάρχοντα διατηρούν μόνο τις αναγκές μέχρι την εκλογή αρμοδιοτήτες συντονισμού και επικύρωσης διαδικασιών. Σε συνεργασία με το κλιμάκιο της Κ.Ε. τα μέλη τους - τα μέλη δηλαδή των οργάνων - συμμετέχουν στην εφαρμογή αυτής της απόφασης μαζί με επώνυμα στελέχη που επιλέγονται από τον ευρύτερο μαζικό και κοινωνικό χώρο του ΠΑΣΟΚ.

Εδώ θέλω τώρα να μπω σε κάποια τοποθέτηση: Η αυτοοργάνωση του 1974 είναι μια αναγκαία επιλογή. Διασφαλίζεται με την κατοχύρωση δύο νέων σημαντικών δικαιωμάτων του έλληνα πολίτη.

1. Το δικαίωμα της απευθείας άμεσης εγγραφής νέων μελών, χωρίς την υποχρέωση που απορρέει από το καταστατικό της πρότασης 2 μελών και της απόφασης Γενικής Συνέλευσης Τ.Ο. Και σε σχέση μ' αυτό θα υπάρχει η κάρτα μέλους, αντίγραφο της οποίας θα υπάρχει και στο κέντρο.

2. Το δικαίωμα της απευθείας ίδρυσης οργανώσεων με λαϊκή πρωτοβουλία σε κάθε εργασιακό, κλαδικό, κοινωνικό, τοπικό, επιχειρησιακό χώρο, σε κάθε θεσμό, που θα αποτελέσουν και την πρωτοπορία του δημοκρατικού αγώνα.

Οι οργανώσεις του Κινήματος ανοίγουν τις πόρτες τους. Τα στελέχη μας διατάσσονται σύμφωνα με αυτή την ανάγκη. Όλες οι οργανώσεις του ΠΑΣΟΚ εξακολουθούν να λειτουργούν με την μορφή πιά οργανώσεων πρωτοβουλίας, ενώ ιδρύονται σε κάθε χώρο νέες οργανώσεις πρωτοβουλίας. Οι οργανώσεις πρωτοβουλίας έχουν τό αναφαίρετο δικαίωμα στα πλαίσια των πολιτικών στόχων της συγκυρίας, και της πολιτικής μας, να πάρουν τις δικές τους αποφάσεις για ένα δυναμικό πρόγραμμα δράσης που θα φέρει το λαό στο προσκήνιο.

Και επειδή ο χρόνος είναι λίγος γιατί προχωρούμε γρήγορα σε εκλογές και επειδή προσκλήσεις και ~~εγκλήσεις~~, άμα δεν υπάρξει παρουσία δεν θα βρουν ανταπόκριση, θα πρέπει να απευθυνθούμε σε κάθε νομό στα γνωστά, επώνυμα, σεβαστά από κοινωνικής πλευράς, στελέχη μας, που έχουν υπηρετήσει έντιμα και αποτελεσματικά το ΠΑΣΟΚ, που θα αναλάβουν να προωθήσουν στην πράξη το άνοιγμα των οργανώσεων, την είσοδο του λαού, του νέου αίματος στη βάση του ΠΑΣΟΚ.

Μέχρι τα μέσα Σεπτεμβρίου όλες οι οργανώσεις πρωτοβουλίας σε επίπεδο νομού, τομέα, δήμου, στις μεγάλες πόλεις, εκλέγουν προσωρινές νομαρχιακές ή τομεακές επιτροπές με καθολική ψηφοφορία. Αυτά τα εκλεγμένα δευτεροβάθμια όργανα αντικαθιστούν τις σημερινές διορισμένες ΟΕΣ.

Οι ΠΝΕ κατά την πρώτη σύνοδό τους ως εκλεγμένα συντονιστικά όργανα ορίζουν αντιπρόσωπο ή αντιπροσώπους για την ΚΟΕΣ. Ο αριθμός των αντιπροσώπων θα συναρτάται με τον αριθμό των οργανώσεων, των μελών σε κάθε νομό ή διαμέρισμα. Σε κάθε περίπτωση όμως η ΠΝΕ θα εκπροσωπείται τουλάχιστον με ένα στέλεχος.

Την ίδια περίοδο δηλαδή παράλληλα συγκροτείται η κεντρική οργανωτική επιτροπή του Συνεδρίου (Κ.Ο.Ε.Σ.).

Σ' αυτή συμμετέχουν:

1. Τα μέλη της Κ.Ε.
2. Οι βουλευτές του Κινήματος
3. Περίπου , 60 - 100 - ο αριθμός έχει δευτερεύουσα σημασία, 60 είναι η εισήγηση του Ε.Γ. αν φτάσουν 100 δεν χάλασε ο κόσμος - πολιτικά στελέχη που διατέλεσαν μέλη της Κ.Ε., των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ, στελέχη που διαφώνησαν ακόμα και αποχώρησαν ή αδρανοποιήθηκαν, είτε από δικό μας λάθος είτε από δικό τους, αλλά που επιθυμούν την επανένταξη στο ΠΑΣΟΚ, στελέχη μας που διακρίθηκαν σε κρατικά πόστα - και έχουμε πολλά τέτοια στελέχη σε όλη τη χώρα.
4. Τα εκλεγμένα μέλη από τις ΠΝΕ ή τις ΠΤΕ (περίπου 150).

Η Κ.Ο.Ε.Σ. - και εδώ μπαίνω σε ένα σημαντικό θέμα το οποίο θα συζητηθεί εδώ, φυσικά, είναι η πρόταση - η ΚΟΕΣ εκλέγει γραμματεία. Δεν μπαίνω σε λεπτομέρειες γιατί υπάρχουν και άλλες προτάσεις - να υπάρχει ένα ευρύτερο όργανο που να λέγεται Συμβούλιο, αν θέλετε, και ένα στενότερο όργανο που να λέγεται Γραμματεία.

Η Γραμματεία θα αναλάβει τον συντονισμό της λειτουργίας των οργανώσεων και την καθοδήγηση του Κινήματος μέχρι το Συνέδριο.

Υπάρχουν και ερωτήματα σχετικά και με την εκλογή αυτής της Γραμματείας που είναι λογικά. Όλη η ΚΟΕΣ θα ψηφίσει για την Γραμματεία ή θα υπάρξει χωριστά ψήφος της Κ.Ε. για τα μέλη της που θα είναι στη Γραμματεία, ψήφος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας για τα μέλη της που θα είναι στη Γραμματεία. Υπάρχουν και άλλα, αλλά αναφέρομαι εδώ σε ένα νέο καθοδηγητικό όργανο που θα οδηγήσει και στις εκλογές και στο Συνέδριο.

Ένα χαρακτηριστικό θα πρέπει να είναι ότι εφόσον υπάρχει σταυρός και δεν έχουμε τις προκριματικές κομματικές εκλογές θα πρέπει, ο αριθμός των υποψήφιων βουλευτών στη γραμματεία να είναι περιορισμένος - δεν λέω να μην είναι αλλά να είναι περιορισμένος. Διότι αν δίνει κανείς την μάχη του σταυρού, δύσκολα δίνει και την άλλη μάχη.

- 14 -

Εδώ ακριβώς μπαίνει και ένα θέμα που γράφτηκε και στον Τύπο.

Θα παραιτηθεί το Ε.Γ. και θα εκλεγεί νεό ή όχι;

Πρώτον, αν πρόκειται να μιλήσουμε για ευθύνες, ευθύνες έχει το Ε.Γ. ευθύνες έχω εγώ, ευθύνες έχει και η Κ.Ε.. Λοιπόν, από την πλευρά αυτή πρέπει να κοιταζόμαστε σαν αλληλουπεύθυνοι.

Το Ε.Γ. μου έχει ανακοινώσει, ότι θέτει στην διάθεση της Κ.Ε. την παραίτησή του. Δεν υπάρχει ανησυχία σε ότι αφορά τη στάση του Ε.Γ. εδώ ή έλλειψη αναγνώρισης ευθυνών.

Το ερώτημα που θέτω εγώ είναι τούτο. Εάν σε σύντομο χρονικό διάστημα έχουμε ένα νέο όργανο - "επαναστατικό" δεν προβλέπεται από το καταστατικό, εντάξει είμαστε σε "επαναστατική περίοδο" εάν αυτή τη στιγμή θα έχουμε μια γραμματεία εκλεγμένη από την ΚΟΕΣ, γιατί να έχουμε ένα Ε.Γ. καινούργιο που να λειτουργήσει για ένα μήνα;

Είναι ένα ερώτημα που σας το θέτω. Σας θετω τις σκέψεις μου και από και πέρα εδώ είμαστε για να τεθούν όλες οι απόψεις και όλες οι στάσεις.

Αμέσως μετά συνέρχεται η Πανελλήνια συνδιάσκεψη με θέματα ημερήσιας διάταξης:

1. διακήρυξη αρχών και στόχων και πολιτική του ΠΑΣΟΚ.
2. θέσεις για ένα μίνιμουμ πρόγραμμα προοδευτικής και δημοκρατικής διακυβέρνησης της χώρας.
3. Οργάνωση του εκλογικού αγώνα, (η οποία όμως αρχίζει παράλληλα από τώρα, άμεσα). Στην Πανελλήνια Συνδιάσκεψη συμμετέχουν η ΚΟΕΣ, οι εκλεγμένοι εκπρόσωποι των οργανώσεων πρωτοβουλίας και αντιπρόσωποι φορέων ή πολιτικά στελέχη που συνεργάζονται ή συμπορεύονται στα πλαίσια του κοινού στόχου με το ΠΑΣΟΚ.

Συγκροτείται άμεσα Κεντρική Επιτροπή Εκλογικού Αγώνα. Στην επιτροπή δεν συμμετέχει κανείς από τους βουλευτές ή τους υποψήφιους βουλευτές του Κινήματος. Η Κεντρική επιτροπή εκλογικού αγώνα συγκροτεί νομαρχιακές επιτροπές εκλογικού αγώνα μέσα σε 15 μέρες.

Σε κάθε χωριό, σε κάθε συνοικία - ενορία της πόλης, σε κάθε διαμέρισμα μεγάλου δήμου, με μιά διαδικασία που γίνεται ^{από} κάτω, συγκροτούνται άμεσα επιτροπές εκλογικού αγώνα μέσα από ανοιχτή ολομέλεια μελών, φίλων, οπαδών του Κινήματος.

Όπου κρίνεται απαραίτητο συγκροτούνται ειδικές επιτροπές για γυναίκα και νεολαία.

Οι επιτροπές εκλογικού αγώνα αρχίζουν αμέσως δουλειά σπιτι, σπίτι για τις νέες εκλογές.

.. //

Παράλληλα από σήμερα ξεκινά μια προσπάθεια επαφής, διαλόγου και σύγκλισης με όλες τις προοδευτικές, δημοκρατικές και αριστερές δυνάμεις ή μεμονομένα πολιτικά στελέχη που συμφωνούν στην προσπάθεια να ανατραπεί η παλλινόρθωση του κράτους της δεξιάς και να δοθεί μια προοδευτική, δημοκρατική διέξοδος στον προσανατολισμό και τη διακυβέρνηση της χώρας.

Το ΠΑΣΟΚ κρατά ανοικτή και υπό διαμόρφωση μαζί τους τις συντεταγμένες αυτής της πορείας.

Αμέσως μετά τις εκλογές όλες οι οργανώσεις πρωτοβουλίας μετατρέπονται σε Τοπικές, Κλαδικές και οργανώσεις χώρου δουλειάς στην εφαρμογή του καταστατικού για την καθαρά προσυνεδριακή διαδικασία που θα οδηγήσει στο Συνέδριο.

Αλλά εμείς, το ΠΑΣΟΚ δεν είναι καταδικασμένο να μείνει για πολύ χρόνο στην αντιπολίτευση.

Ασφαλώς θα υπάρξει στην Συνδιάσκεψη μια διαμόρφωση ιδεολογικών και πολιτικών τοποθετήσεων, κυβερνητικών πιά, κυβερνητικής πολιτικής με όλη την εμπειρία που έχουμε από τα χρόνια και διακυβέρνησης και αντιπολίτευσης και αυτό, ας μου επιτραπεί, άσχετα από το κείμενο το οποίο κυκλοφόρησε προεκλογικά.

Πρέπει να δούμε μερικά θέματα σε βάθος, με τα διεθνή τους φόντα και τις γενικότερες πολιτικές.

Και εδώ θα ήθελα να πω μερικά λόγια τα οποία αφορούν την πολιτική μας, τις προτεραιότητες όταν θα είμαστε ξανά κυβέρνηση και μπορεί να αποτελέσουν ορισμένα από αυτά, αν θέλετε και σημεία που αφορούν το τι δεν κάναμε στα 8 χρόνια που ίσως ^{έπρεπε να} είχαμε ^{έπρεπε να} μπορέσει να κάνουμε. Μπορεί να το δει κανείς και έτσι αν θέλει όχι ολόκληρο αλλά ορισμένα κομμάτια.

Είμαστε και πρέπει να είμαστε ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό σοσιαλιστικό κίνημα. Και το ότι είμαστε σημαντικό αριθμητικά ποσοστιαία σε σύγκριση με τα άλλα σοσιαλιστικά κόμματα της Ευρώπης, δεν υπάρχει καμία αμφιβολία. Αναφέρομαι βεβαίως στην Κοινότητα, όταν λέω Ευρώπη ή στην Δυτική Ευρώπη, δεν αναφέρομαι στην Ανατολική.

Τι δεν πρέπει και τι πρέπει να είμαστε.

Ο κρατισμός πνεύει τα λόισθια.

Η Ανατολική Ευρώπη αποτελεί νομίζω δείγμα αποφασιστικό κοινωνικό ότι ο κρατισμός δεν αποτελεί λύση και ότι αντίθετα οδηγεί στην αποεξουσία και τελικά στην έλλειψη κάθε έννοιας που δίνει δικαιώματα και εξουσίες, στον πολίτη.

Και στον οικονομικό τομέα, τα επιτεύγματα είναι πενίχρα είναι καταστροφικά. Κι αυτό βεβαίως είναι κάτι που έχει πλήρως υποστηρίχθει από ηγεσίες ανατολικών χωρών και δεν αναφέρομαι μόνο στον Γκορμπατσώφ ή και στην αριστερή του αντιπολίτευση, αλλά αναφέρομαι ακόμη και σε ορισμένες άλλες χώρες του ανατολικού μπλοκ.

Γνωρίζουμε τι φέρνει ο νεοφιλελευθερισμός, **Μ**ια κοινωνική ανισότητα που είναι αβάσταχτη για χώρες οικονομικά και βιομηχανικά προωθημένες. **Ρ**έραν από την ανεργία υπάρχει η περιθωριοποίηση μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού εκεί ο νεοφιλελευθερισμός στηρίζει την ιδιωτικοποίηση και βέβαια η Ν.Δ. και αυτή στηρίζει την ιδιωτικοποίηση ως το γιατρικό ενάντια στον κρατισμό και είναι σαφές ότι για μας η κοινωνικοποίηση αποτελεί τη μόνη δυνατή αλтерνατίβα.

Συνυπάρχουν βέβαια αναγκαστικά σε κάθε οικονομία και ο κρατικός δημόσιος και ο κοινωνικός και ο ιδιωτικός τομέας. Ανάμφισβήτητα. Αλλά δεν είναι εκεί το θέμα. Ότι συνυπάρχουν, συνυπάρχουν.

Με διάφορα ποσοστά αν θέλετε σημασίας για την οικονομία.

Για μας τι σημαίνει αυτό; Για το ΠΑΣΟΚ;

Για το πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ;

Όλες οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί πρέπει να φύγουν από τον έλεγχο του κράτους. Πρέπει να κοινωνικοποιηθούν.

Και νομίζω ότι εμείς εδώ σ' αυτό το χώρο, δεν χρειάζεται να εξηγήσουμε τι σημαίνει κοινωνικοποίηση.

Αυτά τα οποία κάναμε δεν είναι ούτε η εισαγωγή στην κοινωνικοποίηση. Πρέπει να υπάρξει και λύτρωση από το κράτος, που σημαίνει βέβαια ότι θα πρέπει να καταστούν και αυτές οι επιχειρήσεις κατά κάποιον τρόπο οικονομικά αποδοτικές αλλά ταυτόχρονα θα πρέπει οι εργαζόμενοι και άλλοι κοινωνικοί φορείς να αναλάβουν την ευθύνη της γενικότερης καθοδήγησης αυτών των επιχειρήσεων.

Όπου είναι απαραίτητο, για λόγους κοινωνικής πολιτικής να ευνοηθεί κάποιο τμήμα του πληθυσμού, αλλά αυτό να λειτουργήσει αρνητικά για τα έσοδα μιας τέτοιας επιχείρησης τότε το κράτος μπορεί να επιδοτήσει. Αλλά το κράτος αποτραβιέται και οι κοινωνικοί φορείς αναλαμβάνουν τις ευθύνες τους.

Υπάρχει ένα δεύτερο σημείο. Το πήρα από τις εμπειρίες μας και είναι άκρως σημαντικό. Είναι εκείνο που ονομάσαμε προβληματικές επιχειρήσεις. Ύστερα από τις εμπειρίες τις οποίες είχαμε, τις πολύ τραυματικές εμπειρίες είναι σαφές ότι ο δημόσιος τομέας μπορεί και πρέπει να στηρίζει μόνον εκείνες τις προβληματικές που είναι τεράστιας εθνικής σημασίας.

Δεν λύνεται το πρόβλημα της ανεργίας με την συνέχιση μεγάλων ελλειμμάτων, αντίθετα γίνεται εκρηκτικότερο. Η ανεργία όταν κλείσει μια προβληματική πρέπει να αντιμετωπιστεί με φαντασία και ασφαλώς με μέτρα κοινωνικής πολιτικής αποφασιστικά. Αλλά δεν μπορούμε να διαιωνίζουμε ελλειμματικές που ουσιαστικά είναι ιδιωτικές επιχειρήσεις. Υπάρχει όμως κάτι βαθύτερο το οποίο έχει επισημανθεί από στελέχη του Ε.Γ. - και ιδιαίτερα από ένα στέλεχος που το έχει γράψει αυτό - αλλά είναι και θέση δικιά μας και δικιά μου, γνωστή θέση αλλά πρέπει να την τονίσουμε.

Εμείς δεν επιδιώκουμε να κάνουμε τον έλληνα πολίτη, ιδιώτη, αλλά αυτοδιαχειριζόμενο πολίτη.

Θέλουμε να αποδυναμώσουμε το κέντρο και την κεντρική κρατική μηχανή. Δεν το πετύχαμε. Έχουμε κάνει σημαντικότερα βήματα στην αποκέντρωση και αυτοδιοίκηση.

Δεν είναι όμως τέτοια που να έχουν αλλάξει ποιοτικά το χαρακτήρα της κοινωνίας και οικονομίας και θα πρέπει να αποφασίσουμε ότι το κέντρο θα αποδώσει στην περιφέρεια, στο νομό, στο δήμο, στη γειτονιά, εξουσίες τις οποίες τόσο ζηλότυπα μέχρι τώρα κρατάει παρά τους νόμους, παρά τις αποφάσεις, παρά τις παροτρύνσεις.

Για όλα τα θέματα ο πολίτης πρέπει να έχει άποψη.

Και παλιά πολύ παλιά είχαμε μιλήσει για αναπτυξιακές επιτροπές βάσεις (ΑΕΒ) αυτή η σκέψη που οι πολίτες συνεργαζότανε στο τοπικό επίπεδο ή σε άλλα επίπεδα, συμμετέχουν...

Θα πρέπει ο πολίτης να έχει τη δυνατότητα να παίζει ρόλο στην αποκέντρωση, αυτοδιοίκηση, αποδυνάμωση του κέντρου.

Αυτά είναι τα χαρακτηριστικά που απαραίτητα είναι χαρακτηριστικά του Κινήματός μας. Και δεν υπάρχει καμία αμφιβολία πλέον, για να έχουμε το δικαίωμα να χρησιμοποιούμε τον όρο σοσιαλιστικό, η παιδεία, η υγεία, η στέγη θα αποτελέσουν πρώτα μελήματα της πολιτείας: Σε ότι αφορά την παιδεία έχουμε αναμφισβήτητα κάνει τεράστια βήματα. Όμως σε ότι αφορά την ανώτατη παιδεία περάσαμε το νόμο-πλαίσιο που έφτανε μέχρις ένα σημείο και ύστερα τον κουτσουρέψαμε, Δεν περάσαμε την ΕΑΓΕ, δεν περάσαμε την Ακαδημία, η οποία θα είχε σπάσει το αντιδραστικό καθηγητικό κατεστημένο στον πανεπιστημιακό χώρο.

Το αναφέρω γιατί είναι κρίσιμο θέμα για τη νεολαία μας τη σπουδάζουσα. Σε ότι αφορά την υγεία και βέβαια είμαστε υπερήφανοι για το ΕΣΥ.

Όμως δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι παραμένουν μεγάλα αποφασιστικά βήματα για να καλυφθούν πλήρως οι ανάγκες του λαού μας σε υγεία.

Δεν θα αναφερθώ ειδικότερα στη στέγη και στην πρόνοια, δεν είναι για τώρα.

Αλλά ένα σοσιαλιστικό κίνημα σαν το δικό μας δεν μπορεί να παραγνωρίσει ότι η Ελλάδα σήμερα, το '92 και ύστερα ειδικότερα θα βρεθεί σε μία δίνη ανταγωνιστική τεραστίων διαστάσεων.

Και ότι είναι γιαυτό απαραίτητο και οι ρυθμοί ανάπτυξης στη χώρα μας να είναι υψηλοί.

Θεωρούμε ^{σημαντικά} τα επιτεύγματά μας στον οικονομικό τομέα και κύρια απο την σταθεροποιητική πολιτική^{αν} και ύστερα κάναμε ορισμένα βήματα άλλης μορφής απαραίτητα, κοινωνικής δικαιοσύνης, στην πρώτη τετραετία. Και είναι απαραίτητο να αναγνωρίσουμε ότι το κατα κεφαλή εισόδημα της χώρας μας σε σχέση με το κατα κεφαλήν εισόδημα των σχετικά φτωχότερων χωρών της Κοινότητας δεν ανεβαίνει, αλλά κάτεβαίνει ως ποσοστό.

Είμαστε υποχρεωμένοι να πάρουμε όλα εκείνα τα μέτρα τα οποία θα οδηγήσουν και σε αύξηση της παραγωγής και σε αύξηση της παραγωγικότητας και αυτή η δουλειά θέλει φαντασία και μελέτη γιατί πρέπει να συμβιβάζεται και να συνδυάζεται με την κοινωνική πολιτική την οποία ανέφερα πριν από λίγο.

Και βέβαια δεν θα πρέπει να ξεχνούμε ότι το σοσιαλιστικό μας κίνημα είναι πανελλήνιο, είναι και πατριωτικό και ότι είμαστε η μόνη χώρα της Ευρώπης, εννοώ της ΕΟΚ η οποία αντιμετωπίζει και θέμα εθνικής ανεξαρτησίας και θέμα εθνικής ακεραιότητας.

Έχουμε το Αιγαίο, έχουμε το Κυπριακό και θα μπορούσα να προχωρήσω και σε άλλα θέματα.

Είναι και αυτό για μας μια ειδοποιός διαφορά ότι αυτές οι αξίες της εθνικής οντότητας και ανεξαρτησίας, της εθνικής μας εδαφικής ακεραιότητας αποτελούν χαρακτηριστικά του δικού μας προγράμματος που δεν θα το βρει κανείς στα προγράμματα άλλων σοσιαλιστικών κομμάτων.

Και δεν πρέπει να το ξεχνούμε ούτε μία στιγμή, ότι ούτε δημοκρατία ούτε σοσιαλισμό χτίζουμε αν δεν κατοχυρώσουμε και την εθνική μας ανεξαρτησία και την εδαφική μας ακεραιότητα.

Αυτές είναι μερικές μόνο σκέψεις γενικής μορφής που βγαίνουν από κάποια εμπειρία δικιά μας και που θα πρέπει να ενσωματωθούν αλλά και να υλοποιηθούν, να ενσωματωθούν στο πρόγραμμά μας και να υλοποιηθούν από την επόμενη κυβέρνηση που οπωσδήποτε θα είναι δική μας.